

"Kur'ân'da bir hassa var; başka kelâmı yoktur. Bir kelâmı işitsen, asıl sahib-i kelâmı arkasında görürsün, ya içinde bulursun. Üslûp, âyine-i insanî..." ifadelerini izah eder misiniz?

"Kur'ân'da bir hassa var; başka kelâmı yoktur. Bir kelâmı işitsen, asıl sahib-i kelâmı arkasında görürsün, ya içinde bulursun. Üslûp, âyine-i insanî."(1)

Kur'an'ın yedi yönü ile mucize olması ve her kelimada harika bir belagat ve mana genişliği bulunması sebebi ile kelâmın sahibi kelâmın içinde parlıyor veya görünüyor. Eser müessirine sanat sanatkarına işaret ettiği gibi, Kur'an da sahibi olan Allah'a işaret edip onun sözü olduğunu ilan ve ispat ediyor. İnsanların onu taklitten aciz kalması, onlarca mucizesi karşısında insanlığın varlık gösterememesi, kati olarak beşer kelâmı olamayacağını gösteriyor ve gerçek sahibine işaret ediyor.

Üslup, muhatabın insan olmasından dolayı elbette insani bir üsluptur. Lakin Kur'an'ın yedi yönü ile i'caz ve içinde kırk nevi mucizenin bulunması da onun beşer kelâmı olmadığını en büyük ispatıdır. Allah Zatına yakışır bir üslup ile konuştuğu için kimse bu konuşmayı taklit edemez, o konuşmanın haşmet ve azametine yetişemez.

Kelâmın sahibine olan işaretine Risale-i Nur'dan bir misali burada takdim edelim:

"İşte şu âyetin bahr-i belâgatinden bir katreye işaret için, bir üslûbunu bir temsil aynasında göstereceğiz."

"Nasıl bir harb-i umumîde bir kumandan, zaferden sonra, ateş eden bir ordusuna 'Ateş kes!' ve hücum eden diğer bir ordusuna 'Dur!' der, emreder; o anda ateş kesilir, hücum durur. 'İş bitti, istilâ ettik, bayrağımız düşmanın merkezlerinde yüksek kalelerinin başında dikildi. Eşfelü's-sâfilîne giden o edepsiz zalimler cezalarını buldular.' der."

"Aynen öyle de Padişah-ı Bîmisal, kavm-i Nuh'un mahvı için semâvat ve arza emir vermiş. Vazifelerini yaptıktan sonra, ferman ediyor: 'Ey arz, suyunu yut. Ey semâ, dur, işin bitti.' Su çekildi. Dağın başında memur-u ilâhînin çadır vazifesini gören gemisi kuruldu. Zalimler cezalarını buldular."

"İşte şu üslûbun ulviyetine bak. '*Zemin ve gök, iki muti asker gibi emir dinler, itaat ederler.*' diyor. İşte şu üslûp işaret eder ki, insanın isyanından kâinat kızıyor, semâvat ve arz hiddete geliyorlar. Ve şu işaretle der ki: '*Yer ve gök iki muti asker gibi emirlerine bakan bir Zâta isyan edilmez, edilmemeli.*' Dehşetli bir zecri ifade eder."

"İşte, tufan gibi bir hadise-i umumiyeyi bütün netâiciyle, hakaikiyle, birkaç cümlede, îcazlı, i'câzlı, cemalli, icmalli bir tarzda beyan eder. Şu denizin sair katrelerini şu katreye kıyas et."⁽²⁾

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Lemeât.](#)

(2) bk. [a.g.e., Yirmi Beşinci Söz, Birinci Şuale.](#)